

Bijlage 1 Achtergrond BTW op afvalstoffenheffing

Gemeenten hebben op grond van artikel 10.21 Wet milieubeheer de wettelijk taak zorg te dragen voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Gemeenten handelen bij het ophalen van huisvuil als overheid. Dit betekent dat zij de btw op de kosten die gemaakt worden voor deze activiteit kunnen declareren bij het BTW-compensatiefonds. Op grond van artikel 15.33 Wet milieubeheer kan een afvalstoffenheffing worden geheven om de kosten te dekken die de gemeente maakt voor deze overheidstaak. Artikel 15.33, eerste lid Wet milieubeheer luidt:

Over de kosten die de gemeente maakt om het afval in te zamelen wordt aan haar btw berekend. Omdat gemeenten in dit kader handelen als overheid kan de btw worden gecompenseerd bij het BTW-compensatiefonds. Dit betekent dat de gemeente de betaalde btw terugkrijgt. Op grond van artikel 15.33, derde lid Wet milieubeheer mag de compensabele btw, ondanks het feit dat deze btw voor de gemeente geen kostenpost vormt, als kosten worden meegenomen bij de berekening van hoogte van de afvalstoffenheffing. Artikel 15.33, derde lid van de Wet milieubeheer luidt:

Onder de in het eerste lid bedoelde kosten wordt mede verstaan de omzetbelasting die ingevolge de Wet op het BTW-compensatiefonds recht geeft op een bijdrage uit het fonds.

De achtergrond van deze regeling is dat bij de invoering van het BTW-compensatiefonds een korting op het gemeentefonds heeft plaatsgevonden. Door gemeenten de mogelijkheid te bieden de compensabele btw door te berekenen in de afvalstoffenheffing wordt dit gecompenseerd. Het voorgaande komt er dus in feite op neer dat de gemeente de btw die zij terugkrijgt van de Belastingdienst (via het BTW-compensatiefonds) ook aan de inwoners in rekening mag brengen. Dit betekent dat de gemeente per saldo een "voordeel" heeft dat gelijk is aan de compensabele btw die de gemeente aan de burger doorberekent.

De deelnemende gemeenten hebben derhalve een voordeel in hun gemeentebegroting ter hoogte van het BTW mengpercentage wat in de afvalstoffenheffing is meegenomen.

Berekening mengpercentage en actuele BTW-druk

Avri gaat bij het berekenen van de afvalstoffenheffing uit van een "btw-mengpercentage" van 13,5%. Strikt genomen is het percentage dat Avri hanteert geen btw-mengpercentage in de zin van de btw wetgeving. Avri handelt volledig als btw-ondernemer en berekent dus over alle activiteiten btw. Het is dus vanuit btw-optiek niet nodig om een mengpercentage te berekenen. Het percentage bepaalt bij de huidige handelwijze in hoeverre de bij de gemeenten compensabele btw eveneens wordt doorberekend aan de inwoners. Zoals hiervoor reeds is aangegeven, mag op grond van artikel 15.33 Wet milieubeheer de compensabele btw volledig als kosten worden doorberekend aan de inwoners via de afvalstoffenheffing. Dit betekent dat het percentage maximaal 21% kan zijn. In theorie kan Avri elk percentage tussen 0% en 21% hanteren. Als een percentage van 21% wordt gehanteerd heeft de gemeente maximaal voordeel. Elke verschuiving naar beneden in het percentage komt in de huidige situatie ten goede aan de inwoners, maar levert een nadeel op voor de gemeentebegrotingen.

De 13,5% is gebaseerd op een inschatting van de uitsplitsing van de kosten van Avri waarop enerzijds 21% omzetbelasting drukt en anderzijds de personeelskosten waarop geen omzetbelasting drukt. Dit heeft in het verleden geresulteerd in een gemiddelde van 11,5%. Doordat de omzetbelasting in 2012 is verhoogd met 2% is het gemiddelde percentage dat wordt doorbelast in de afvalstoffenheffing verhoogd van 11,5% naar 13,5%.

Door EFK is in 2020 een berekening gemaakt van de actuele btw-druk. Deze berekening komt uit op ongeveer 8,6%. De conclusie die hieruit getrokken kan worden is dat 13,5% aan de hoge kant is, wanneer we het uitgangspunt hanteren dat dit percentage een weergave zou moeten zijn van de werkelijke btw-druk. Zoals gezegd is Avri in beginsel wel vrij om elk percentage tussen 0% en 21% te hanteren en leidt een verlaging van dit percentage tot een nadeel in de gemeentebegrotingen en tot een voordeel voor de inwoners, die dan minder afvalstoffenheffing hoeven te betalen.